

แนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน
โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

Guidelines For Promotion Of Career Skills According To
The Sufficiency Economy Philosophy In Sichon Educational Quality
Development School Network Group 1 Under Nakhon Si hammarat
Primary Educational Service Area Office 4

เสาวลักษณ์ ขาวเขียว¹, กษมา ศรีสุวรรณ² และ บุญเลิศ วีระพรกานต์³
Saowalak Khaokhiao, Kasama Srisuwan and Boonlert Weeraponkan
(saowalak494@gmail.com, toy.kasama2503@gmail.com and
lert2502@gmail.com)

Received: February 22, 2022
Revised: March 06, 2022
Accepted: March 07, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 11 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาพอเพียงจำนวน 8 คนศึกษานิเทศก์จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 ตัวแทนผู้ปกครองจำนวน 1 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสัมภาษณ์ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม เน้น

^{1, 2, 3} หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Master of Education Program in Buddhist Education Administration, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

การส่งเสริมทักษะอาชีพทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนโดยครูผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จำเป็นต่อการส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ มีการพัฒนาสถานที่และมีการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน

2. แนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) กระบวนการบริหาร 2) เครือข่ายความร่วมมือ 3) การจัดการเรียนรู้ ผู้ 4) การพัฒนาหลักสูตร 5) การพัฒนาครู 6) การจัดสภาพแวดล้อม 7) การวัดและประเมินผล

3. ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ : การส่งเสริมทักษะอาชีพ, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1

Abstract

The study consisted of the following objectives: 1) to study the operational conditions of career skills according to the sufficiency economy philosophy; 2) to study the guidelines for promoting career skills according to the sufficiency economy philosophy; and 3) to propose the guidelines for promoting career skills according to the sufficiency economy philosophy. The study applied qualitative research method. The in-depth interviews were conducted among those involved, 11 educational institution administrators, 8 teachers responsible for the Sufficiency education project, 2 supervisors, 3 basic education committees, 1 representative of parents were purposive sampling, The research instruments were an in-depth interview and a focus group.

From the study, the following results have been found:

1. The operational conditions of career skills according to the sufficiency economy philosophy refers to the process of improving learners' career skills so that they can work and create opportunities for educational institution personnel and those involved in educational management to participate in expressing opinions, taking responsibility in decision-making, and implementation planning in order to meet the objectives.

2. The guidelines for promoting career skills according to the sufficiency economy philosophy consist as follows: 1) the implementation 2) the collaboration network 3) the learning management 4) curriculum development 5) teacher development 6) setting up an environment 7) assessment and evaluation.

3. After the experts has examined the guidelines for promoting career skills according to the sufficiency economy philosophy in Sichon educational quality development school network group 1 under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4, it has been found that the guidelines are of propriety, feasibility, utilization, and applicable.

Keywords : Promotion Of Career Skills, Sufficiency Economy Philosophy,
Sichon Educational Quality Development School Network Group 1

บทนำ

การปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของคนในวงกว้าง ทำให้ต้องมีการปรับตัวในหลาย ๆ ด้าน สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทักษะจากกระบวนการแบบดั้งเดิม ไปสู่กระบวนการทัศนใหม่ที่ให้โลกของเยาวชนและนักเรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ สู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ซึ่งการเป็นเยาวชนและนักเรียนในศตวรรษที่ 21 นั้นจำเป็นต้องมีทักษะสำหรับการดำรงชีวิตและสามารถเลี้ยงชีพของตนเอง สถานศึกษาจึงควรจัดการศึกษาที่มีการเสริมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักเรียน มุ่งเน้นการให้องค์ความรู้ การฝึกทักษะ สร้างความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวนักเรียนเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร ในหลวงรัชกาลที่ 10 ในการสร้างพื้นฐานให้แก่นักเรียนด้านการมีงานทำมีอาชีพประกอบกับ แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มีวัตถุประสงค์หนึ่ง คือ เพื่อให้คนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยโดยนักเรียนได้รับการพัฒนา อย่าง มีคุณภาพทั้งความรู้ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554) ประกอบกับสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาขึ้นโดยได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตและตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ 3) ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยให้สถานศึกษาพัฒนาหรือบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จัดการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแนวทางสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จัดการเรียนการสอนเข้าสู่สถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้ดี อันจะส่งผลให้นักเรียนสามารถได้เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขสืบไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้กำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านทักษะอาชีพ ทักษะการมีงานทำเพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศ โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทุกระดับมีความเป็นเลิศ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนมีความเป็นเลิศตามความถนัดและความสนใจ นำไปสู่การพัฒนาทักษะวิชาชีพ เป็นนักคิด เป็นผู้สร้างนวัตกรรม เป็นนวัตกรรม ผู้เรียนได้รับโอกาสเข้าสู่เวทีการแข่งขันระดับนานาชาติโดยกำหนดให้สถานศึกษาน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และ

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนแสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4, 2564)

จากผลการดำเนินงานตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 4 ที่ผ่านมา พบว่า มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะการมีงานทำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาทุกแห่งมีการเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ชุมชน ภูมิปัญญา/ปราชญ์ชาวบ้าน สถานศึกษาได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพในระดับดี และยังพบว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษามีทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่อาชีพและการมีงานทำตามความถนัด และความต้องการของตนเอง มีทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศวางแผนชีวิตทางการเงินที่เหมาะสมและนำไปปฏิบัติได้ในระดับดีเยี่ยม แต่ยังขาดระบบการนิเทศ ติดตาม และครูผู้สอนไม่ได้นำกระบวนการเรียนจัดการเรียนรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง ครูส่วนใหญ่ มุ่งเน้นให้เด็กท่องจำเนื้อหา การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด นักเรียนขาดความรู้พื้นฐาน ไม่สะท้อนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และไม่สอดคล้องการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน สถานศึกษาขนาดเล็กมีข้อจำกัดในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง (สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4, 2564)

จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ให้ความสำคัญกับพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่อาชีพมีงานทำตามความถนัด และความต้องการของตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาตลอดแต่ยังไม่มีข้อค้นพบที่ชัดเจนว่าสภาพของการดำเนินงานทักษะอาชีพเป็นอย่างไร มีแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพเป็นอย่างไร สมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

จากความสำเร็จและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันจะนำไปสู่การปรับปรุง และพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนให้มีคุณภาพนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตลอดจนการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขในยุค new normal

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4” ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับ 5 ขั้นตอน

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการศึกษาสภาพดำเนินงานใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary investigation) และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่

มีส่วนเกี่ยวข้อง (In-depth Interview) 2) ขั้นตอนศึกษาแนวทาง ใช้วิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (In-depth Interview) 3) การนำเสนอแนวทาง ใช้วิธีการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 11 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาพอเพียงจำนวน 8 คน ศิกษานิเทศก์จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 ตัวแทนผู้ปกครอง 1 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ 1) ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ขั้นตอนศึกษาแนวทาง ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 3) ขั้นตอนการนำเสนอ ได้แก่ ร่างแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแบบประเมินการสนทนากลุ่ม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ขั้นตอนการศึกษาสภาพนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) โดยวิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการรวบรวมข้อมูลประกอบเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารวิเคราะห์เนื้อหาและถอดความออกมาเรียบเรียงต่อไป 2) ขั้นตอนศึกษาแนวทางใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง(Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3) ขั้นตอนการนำเสนอแนวทางการดำเนินการประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) เพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาพอเพียงจำนวน ศิกษานิเทศก์จำนวน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน

5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) นำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สภาพการดำเนินงานทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า การดำเนินงานทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกระบวนการพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนให้มีทักษะในการทำงาน มีกระบวนการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาในการส่งเสริมทักษะอาชีพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักธรรมาภิบาล เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนให้มากที่สุด โดยผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีดำเนินการจัดการเรียนการสอน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน มีการพัฒนาหลักสูตรที่เปรียบเสมือนเข็มทิศช่วยในการนำทาง ช่วยให้การฝึกทักษะอาชีพมีทิศทางสามารถปฏิบัติได้จริง รวมถึงมีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จำเป็นต่อการส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อสร้างการทำงานเป็นกลุ่มได้และปลูกฝังคุณธรรม ความมีระเบียบวินัย มีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานที่ที่น่าเรียน และมีการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า มีกระบวนการดำเนิน 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กระบวนการบริหาร 2) เครือข่ายความร่วมมือ 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การพัฒนา 5) การพัฒนาครู 6) การจัดสภาพแวดล้อม 7) การวัดและประเมินผล

1. **กระบวนการบริหาร** มีขั้นตอนในกระบวนการบริหาร ดังนี้ 1) ขั้นวางแผน (P) 2) ขั้นปฏิบัติงาน (D) 3) ขั้นตรวจสอบงาน (C) 4) ขั้นปรับปรุงงาน (A)

2. **เครือข่ายความร่วมมือ** มีขั้นตอนในการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือ ดังนี้ 1) สร้างความตระหนักถึงความจำเป็นของเครือข่าย 2) การบริหารจัดการเครือข่าย 3) การประสานแสวงหาผู้ร่วมพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ 4) การสร้างพันธสัญญาร่วมกัน 5) สนับสนุน ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีให้เครือข่ายความร่วมมือ 6) การติดตามผลพัฒนาการปฏิบัติงานของเครือข่ายความร่วมมือ 7) การธำรงรักษาความต่อเนื่องของเครือข่าย

3. **การจัดการเรียนรู้** มีขั้นตอนในการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) การทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม 3) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ 4) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล 5) จัดการเรียนรู้การสอนด้วยวิธีและเทคนิคที่หลากหลาย 6) จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและนอกห้องเรียน 7) การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 8) นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4. **การพัฒนาหลักสูตร** มีขั้นตอนในการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การตรวจสอบคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ 4) การนำหน่วยการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

5. **การพัฒนาครู** มีขั้นตอนในการดำเนินงานการพัฒนาครู ดังนี้ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ความรู้และคุณภาพของครู 2) ประเมินครูว่ามีความรู้และคุณภาพตามที่กำหนดหรือต้องการหรือไม่ 3) วิเคราะห์ผลการประเมินครู 4) จัดกลุ่มครูที่จะพัฒนา 5) กำหนดรูปแบบและกิจกรรมการพัฒนา 6) ปฏิบัติการพัฒนาตามแผนงานที่กำหนด 7) ร่วมสะท้อนจากผลลัพธ์

6. **การจัดสภาพแวดล้อม** มีขั้นตอนในการดำเนินงานการจัดสภาพแวดล้อม ดังนี้ 1) สร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียนมีการรับการสนับสนุนจากบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุน 2) สนับสนุนทางวิชาชีพชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษาการมีส่วนร่วม การแบ่งปันการปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกัน รวมทั้งการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน 3) สร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning 4) สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือแหล่งการเรียนรู้ที่มี 5) ออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งการเรียนเป็นกลุ่ม และการเรียนรายบุคคล 6) นำไปสู่การพัฒนาและขยายผลสู่ชุมชนทั้งในรูปแบบการเผชิญหน้าหรือระบบออนไลน์

7. การวัดและประเมินผล มีขั้นตอนในการดำเนินการวัดและประเมินผล ดังนี้

1) การสร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ 2) เน้นการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน 3) ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 4) สร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

ตอนที่ 3 ผลการนำเสนอแนวทางส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาเสนอแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมสนทนากลุ่มซึ่งทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ และมีโครงสร้างตามองค์ประกอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ โดยถือเป็นแนวทางที่เน้นกระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำขึ้นเพื่อเป็นรูปแบบในการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน ผู้เรียนสามารถสะสมประสบการณ์การเรียนรู้ และนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชนและสังคมอย่างมีความสุข โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เรียนสามารถมีทักษะอาชีพ เรียนรู้ด้วยการกระทำจริง มาใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียน ให้นักเรียนสามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน และเกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ทักษะอาชีพ นักเรียนกลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ปรับปรุง และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน โดยประสานความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน มีความชัดเจน ถูกต้องและตรวจสอบได้ ตามหลักการบริหารงานแบบ PDCA

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง "แนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4" ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งเป็นรายประเด็น ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สภาพการดำเนินงานทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกระบวนการพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนให้มีความรู้ในการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจการรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนให้มากที่สุด โดยผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีดำเนินการจัดการเรียนการสอน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน มีการพัฒนาหลักสูตรที่เปรียบเสมือนเข็มทิศช่วยในการนำทาง ช่วยให้การฝึกทักษะอาชีพให้มีความสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งมีสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2554) ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาได้เสนอการจัดการเรียนการนั้นต้องให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เน้นการปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในวิถีชีวิตประจำวัน ควรมีการพัฒนาสูตรสถานศึกษา มีแนวทางจัดอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพบุคลากรให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิย สดิสสุตติ (2562) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ค้นพบ 4 ยุทธศาสตร์ คือการสร้างเครือข่าย การพัฒนาผู้สอน การบริหารโดยให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม และการจัดการศึกษาที่ปฏิบัติจริงตามบริบทท้องถิ่น

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษา พบว่า มีขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานทั้งหมด 7 ด้าน ประกอบด้วย

1. กระบวนการบริหาร มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ (1) ขั้นวางแผน (P) (2) ขั้นปฏิบัติงาน (D) (3) ขั้นตรวจสอบงาน (C) (4) ขั้นปรับปรุงงาน (A) ทั้งนี้เพราะกระบวนการ

บริหาร โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA นั้นทำให้การบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพเป็นระบบ มีลำดับขั้นในการดำเนินงานที่ชัดเจนเริ่มตั้งแต่การวางแผนการบริหารงาน พร้อมทั้งตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแก้ไขในลำดับถัดไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายพิณ บุญทองแก้ว (2563) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน ด้านกระบวนการการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพใช้วงจรการบริหารคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง

2. เครือข่ายความร่วมมือ มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ (1) สร้างความตระหนักถึงความจำเป็นของเครือข่าย (2) การบริหารจัดการเครือข่าย (3) การประสานแสวงหาผู้ร่วมพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ (4) การสร้างพันธมิตรร่วมกัน (5) สนับสนุน ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีให้เครือข่ายความร่วมมือ (6) การติดตามผลพัฒนาการปฏิบัติงานของเครือข่ายความร่วมมือ (7) การธำรงรักษาความต่อเนื่องของเครือข่าย ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิจัยของ อติศร บุญโนนแต่ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัย พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก มีการดำเนินงานโดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้และขอรับการสนับสนุนในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เชิญชวนและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาอื่นมาศึกษาดูงาน โดยการสร้างเครือข่ายและขยายผลสู่โรงเรียนเครือข่าย

3. การจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ (1) การทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร (2) การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม (3) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ (4) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล (5) จัดการเรียนการสอนด้วยวิธีและเทคนิคที่หลากหลาย (6) จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและนอกห้องเรียน (7) การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา (8) นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา ปลื้มฤทัย (2561) ผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น สำรวจความต้องการของนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วม ในการประเมินผล และเผยแพร่ผลการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ

4. การพัฒนาหลักสูตร มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ (1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆ (2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (3) การตรวจสอบคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ (4) การนำหน่วยการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับกับวิจัยของ ปิย สติสุสติ (2562) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า ยุทธศาสตร์เน้นโครงสร้างหลักสูตรควรพัฒนาหลักสูตรเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพที่สนใจ ที่ใช้ได้จริง และเห็นความสำคัญของการสร้างอาชีพสุจริต

5. การพัฒนาครู มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ (1) ศึกษาและวิเคราะห์ความรู้และคุณภาพของครู (2) ประเมินครูว่ามีความรู้และคุณภาพตามที่กำหนดหรือต้องการหรือไม่ (3) วิเคราะห์ผลการประเมินครู (4) จัดกลุ่มครูที่จะพัฒนา (5) กำหนดรูปแบบและกิจกรรมการพัฒนา (6) ปฏิบัติการพัฒนาตามแผนงานที่กำหนด (7) ร่วมสะท้อนจากผลลัพธ์ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศร บุญโนนแต่ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการศึกษา พบว่า ด้านบุคลากร สนับสนุนให้บุคลากรน้อมนำหลักคิดและหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้บริหารและครูถ่ายทอดประสบการณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ครูได้เป็นวิทยากร เพื่อถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้

6. การจัดสภาพแวดล้อม มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ (1) สร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียนมีการรับการสนับสนุนจากบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุน (2) สนับสนุนทางวิชาชีพชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษาการมีส่วนร่วม การแบ่งปันการปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกัน รวมทั้งการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่

การปฏิบัติในชั้นเรียน (3) สร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning (4) สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือแหล่งการเรียนรู้ที่มี (5) ออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งการเรียนเป็นกลุ่ม และการเรียนรายบุคคล (6) นำไปสู่การพัฒนาและขยายผลสู่ชุมชนทั้งในรูปแบบการเผชิญหน้าหรือระบบออนไลน์ มีความสอดคล้องกับผลวิจัยของ ทาร์บัทเทิน และ ธิญญา (Tarbutton and Tanya, 2561) ได้ศึกษาการสร้างสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่หลากหลายสำหรับนักเรียนทุกคนโดยใช้เทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรมเป็นแรงผลักดัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูในหลายรัฐได้ทำงานโดยบูรณาการผลลัพธ์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

7. การวัดและประเมินผล มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ (1) การสร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ (2) เน้นการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน (3) ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (4) สร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปตามการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ อนุวัติ คุณแก้ว (2562) ได้ศึกษาการวิจัยและพัฒนารูปแบบการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดในการวัดและประเมินผล คือ การใช้เทคโนโลยีสำหรับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา คือ การสร้างแบบทดสอบออนไลน์ และการประเมินที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ประเมินการปฏิบัติ การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ตามลำดับ ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทดสอบ มีการทดสอบที่หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง และการปฏิบัติ ให้มีการประเมินด้วยบุคคลหลายกลุ่ม

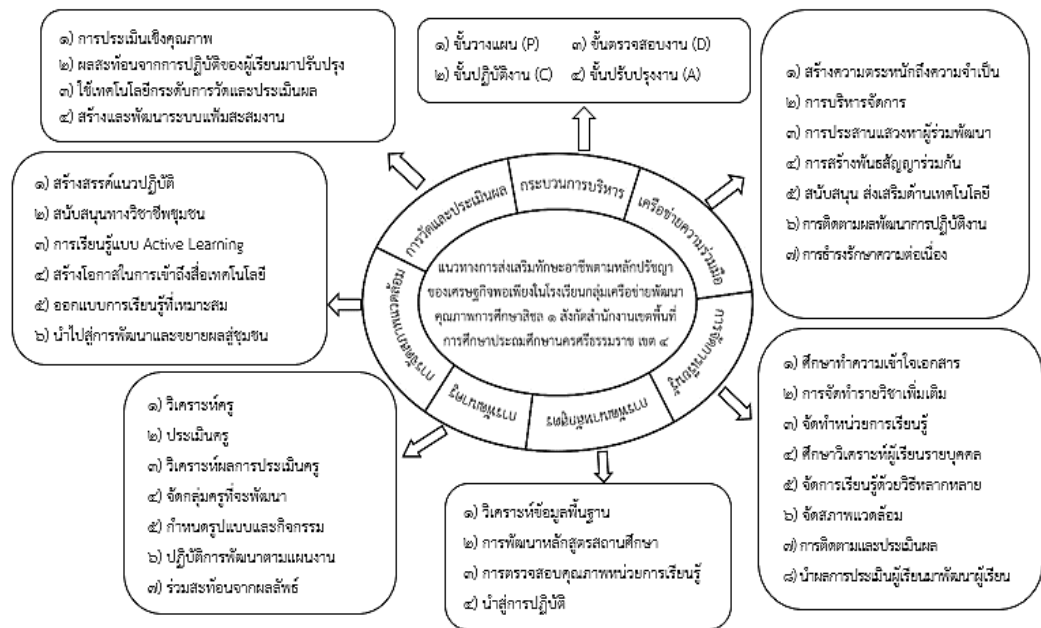
ตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า แนวทางมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ และมีโครงสร้างตามองค์ประกอบที่เป็นแนวทางที่เน้นกระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดทำขึ้นเพื่อเป็นรูปแบบในการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนพัฒนา

ไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน ผู้เรียนสามารถสะสมประสบการณ์การเรียนรู้ และนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชนและสังคมอย่างมีความสุข โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เรียนสามารถมีทักษะอาชีพ เรียนรู้ด้วยการกระทำจริง มาใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียน ให้นักเรียนสามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน และเกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ทักษะอาชีพ นักเรียนกลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ปรับปรุง และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน โดยประสานความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน มีความชัดเจน ถูกต้องและตรวจสอบได้ ตามหลักการบริหารงานแบบ PDCA สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนเซน Jansen (2556) ได้ศึกษาทักษะชีวิตและอาชีพ ผลการศึกษา พบว่า มีการให้ความสำคัญกับการทำงานของช่วงวัยรุ่น โดยวัยรุ่นมีการปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการดำเนินชีวิตที่ได้กำหนดไว้เพื่อความสำเร็จตามเป้าหมาย กลุ่มวัยรุ่นสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ โดยคำนึงถึงเป้าหมายเพื่อพัฒนาการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุพงษ์ ตะอ้าย (2557) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูควรมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ/กิจกรรมที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดตาม ตรวจสอบ ควบคุมการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สำหรับครูแกนนำเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ คุรุศึกษาหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากสถานศึกษาต้นแบบ หรือสถานศึกษาที่ผ่านการประเมิน แล้วนำมาประยุกต์เข้ากับบริบทของสถานศึกษาตนเอง จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้น

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้จากการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายและแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

2) ควรมีการส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาครูและบุคลากรของทางการศึกษา ให้มีความพร้อมในการดำเนินงานส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) ควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานให้กับผู้เรียนและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่อง

2) ควรมีการดำเนินงานส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมทักษะอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนก่อนและหลังได้รับการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

2) ควรมีการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2553 - 2557). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสำนักพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาและกิจการพิเศษ.
- ปิย สดิสสุด. (2562). ยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 6(8), 59 – 69.
- ภาณุพงษ์ ต๊ะอ้าย. (2557). การเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา : พะเยา.
- สายเพ็ญ บุญทองแก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี : สุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2564. นครศรีธรรมราช: งานแผนและนโยบาย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). เร็วรู้...บูรณาการ. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *การพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2562). *แผนพัฒนาการศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562– 2565*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช.
- สุชาดา ปลื้มฤทัย. (2561). *การศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาพอเพียงของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา : พระนครศรีอยุธยา.
- อดิศร บุญโนนแต้. (2559). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : มหาสารคาม.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2562). *การวิจัยและพัฒนารูปแบบการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่ การศึกษา 4.0 (รายงานการวิจัย)*. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- Jansen. (2013). *Lift Skills that Enable Resilience: A Profile of Adolescents from a Coloured Community in Kimberley*. University of the Free State.
- Tarbutton and Tanya. (2018). *Leveraging 21st Century Learning & Technology to Create Caring DiverseClassroomCultures*. *MulticulturalEducation*, 25(2), 4–6.